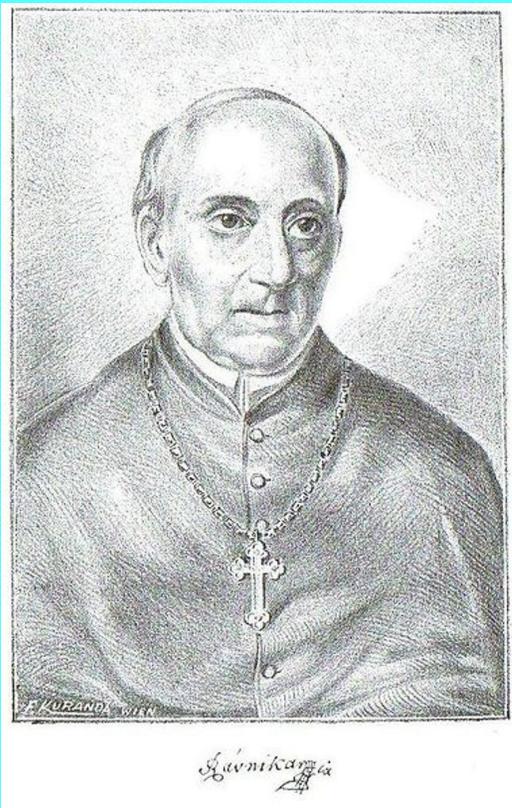

Matevž Ravnikar

Zgodba uči

Matevž Ravnikar

- duhovnik, reformatör slovenske proze
- rodil se je 20. 9. 1776, Vače
- umrl je 20. 11. 1856 v Trstu
- študiral filozofijo 1797–99
- dokončal bogoslovje 1802
- Janzeistična usmeritev (dokler ni postal škof), profesor dogmatike, vodja semenišča, profesor na liceju.

Matevž Ravnikar

- V rokopisu je ostal nedokončan prevod Mojzesovega peteroknjižja
- Bil je za enotnejšo, slovnično pravilno slovenščino v govoru in pisavi ┌ prevod Sgodbe iz svetiga pisma sa mlade ljudi
- Abecednik za šole na kmetih (1816)
- Predelava: Male povesti za šole na kmetih (1816)
- Prevod: Keršanski katoliški navuk s vprašanji ino odgovori (1822)

Hlapez ſhe ni ismòlil, kar pride Rebeka s' verzham na rami. Bila je sala dékliza, in kar je ſhe vezh, sgol nedolshnost vſa. Na studenez je ſhla, nalije, in ſe obrene. Hlapez ſe ji perblisha in rezhe: „Naj fernenem is verzha!„ Pí, Gospod, mu prijasno rezhe, djavſhi verzh urno na rózhe; in da mu piti. Kadar odpije, mu rezhe: „Sajela bom ſhe velbljudam, de ſe napijejo. Berſh sprásni verzh v' korito, tezhe na studenez, in natčzhi vode velbljudam. Mosh jo premiſhluje molzhé. Kadar ſo velbjudi napojeni, vsame teshke slate uháne in sapéstnize mosh, ji jih natakne, in pravi: „Hzhí! zhigava ſi? Povéj mi, je prostor prenozhítí na domu twojiga ozhet?.. Odgovorí: „Bavelova hzhí ſím, ſinu Nahorjoviga, bil je brat Abrahamov. Slame in kláje je obilno per naſ, tudi prenozhítí prostora dovol.„ Mosh ſe perpogne, móli Boga in pravi: „Bodi zheslen. Gospod, Abrahamov Bog; ne odvsame nè ſvoje milosti in reſníze mojemu Gospodu, v' njegoviga brata hiſho me je na ravnoſt perpelal..

Rebeka tezhe domú, in vſe to materi pové. Pa imela je tudi brata, Labana po iménu. Vídevſhi Laban na ſestri slate uháne in sapéstnize, in ſliſhavſhi, kaj vſe perpovduje, hití k' moshu v' ti hípi na studenez, in mu rezhe: „Prijatel boshij! kaj svunaj ſtojíſh? berſh pojdi v' hiſho. Pospravil ſim vſe, in tudi velbljudam prostor naradil.. Ga pelá v' hiſho, rasprávi velblju-de, jim nastéle in pokláde.

Ljubi otrozi! Brat in ſestra, bila vſa prijasna in poſtréshua ſta bila obá ptujimu

moshu. Pa Rebeka ſhe ni tifkrat vedla, de jo mosh misli tako bogato obdarovati. Laban je bil ſhe vidil drage daróve, in ker je bil vóvzhij, je upal, gotovo tudi dobiti kaj. Kaj vam je bol vſhézh, otrozi! zhe kdo po Rebékino is notrajne ſerzhne dobrote ſtorí dobro, ali pa is gòliga dobizhka po Labanovo? Otrozi! le tifti, ktiri prav ſtorí ſa to, ker je prav, imá per Bógu ſaſluchen-je, nè tifti, ktiri dela is dobizhka.

1815.

Matevž Ravníkar, SGODBE SVETIGA PI, SMA SA MLADE LJUDI. NUK, sign.: 10072.

Črka dane	Črka neko	Besede
s	č	
c	z	hlapez
č	zh	vezh
s	z n	ismolil n ⁿ tudenez
š	n ^h sh	he teshke
z	s	sala
ž	sh	mosh
l	lj	dovol
ł	er	verzham

š→šč	zhe _n hen→češčen
sv→z	svunaj→ zunaj
pt→t	ptujimu→tujimu

ZGODBA UČI

- Hlapez $\text{\textbar}$ he ni ismòlil, kar pride Rebeka s' verzham na rami.
- Bila je sala dékliza, in kar je $\text{\textbar}$ he vezh, sgol nedolshno $\text{\textbar}$ tv $\text{\textbar}$ a.
- Na študenez je ſhla, nalije, in ſe oberne.
- Hlapez ſe ji perblisha in rezhe: »Naj ſernem is verzha!«
- Pi, Goſpod, mu prijasno rezhe, djavſhi verzurno narózhe; in da mu piti.
- Kadar odpije, mu rezhe: « Sajela bom ſhe velbljudam, de se napijejo,«
- Berſh ſprasni v' korito, tezhe na študenez, in natózhi vode veljbljudam.

- Mosh jo premíšluje molzhe.
- Kadar so velbljudi napojèni, vsame teshke slate uháne in sapéštnize mosh, ji jih natakne , in pravi: »Hzhí! Zhigava ſi? Povéj mi, je prostor prenozhíti na domu twojiga ozheta?«
- Odgovori: »Batvelova hzhí ſím, ſinu Nahorjiviga, bil je braz Abrahamov.
- Slame in kláje je obilno per naſ, tudi prenozhíti prostora dovòl.«
- Mosh ſe perpogne, móli Boga in pravi: »Bodi zheſhen, Gospod, Abrahamov Bog; ne odvsame nè ſvoje milosti in reſnize mojimu Gospodu, v' njegoviga brata hiſho me je ravnoſt perpelal.«

- Rebeka tezhe domú, in vše to materi pové.
- Pa imela je tudi brata, Labana po iménu.
- Vídevši Laban na ſeſtri slate uháne in sapéſtnize, in ſliſhavši, kaj vše perpoveduje, hití k'moshu v' ti hípi na ſtudenez, in mu rezhe:
  - »Prijatel boshij! Kaj svunaj ſtojíſh? Berſh pojdi v' hiſho. Poſpravil ſim vše, in velbljudam prostor naredil.«
- Ga pelá v' hiſho, rasprávi veljbljude, jim naſtéle in pokláde.

Ljubi otroz! Brat in sestra, bila vſa prijasna in poſtréshna ſta bila obá ptujimu moshu.

- Pa Rebeka ſhe ni tiſtikrat vedla, de jo mosh miſli tako bogato obdarovati.
- Laban je bil ſhe vidil drage daróve, in ker je bil vóvzhij, je upaj, gotovo tudi dobíti kaj.
- Kaj vam je bol vſhézh, otrozi!
- Zhe kdo po Rebèkino is notranje ſerzhne dobrote ſtorí dobro, ali pa is gòliga dobizhka po Labanovo?
- Otrozi! Le tiſti, ktiru prav ſtori sa to, ker je prav, imá per Bógu saſlужenje, nè tiſti, ktiri dela is dobizhka.

V nekaterih besedah pa pride do izpusta črk:

- ktiri→kateri
- ti_ntkrat→tistIkrat
- vedla→vedela
- ravnost→naravnost
- Pi→ pij

V besedilu je opaženih nekaj zamenjav črk (premen) glede na današnji jezik.

- e→a zhe_nhen [češen] →čaščen
- i→e vidil→videl
- ti→tem
- domu→domov
- bishij→božji